

ЗЕЛЕНІ РОБОЧІ МІСЦЯ

Резюме

І ПОВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ

Впровадження концепції зелених робочих місць в Україні може стати важливим чинником повоєнної відбудови та відновлення на засадах декарбонізації, кліматичної нейтральності та сталого розвитку. Створення зелених робочих місць, які, серед іншого, ґрунтуватимуться на гідній оплаті праці, допоможе повернути людей в Україну, забезпечити сталий зелений перехід країни, а також сприятиме справедливій зеленій трансформації вугільних і промислових регіонів.

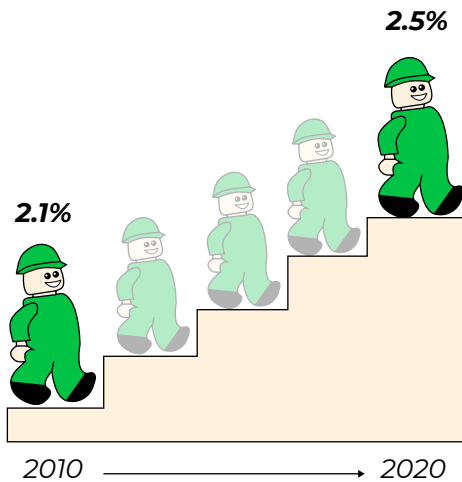
RAZOM WE **STAND**

Resource and Analysis Center
"SOCIETY AND ENVIRONMENT"

Зелена трансформація та перехід до кліматично нейтральної економіки створюють робочі місця нового типу: зелені робочі місця.

Це впливає на ринок праці, освіту, соціальну справедливість та економічний розвиток країн загалом. Таке бачення та підхід вже широко застосовується Європейським Союзом та його державами-членами, Сполученими Штатами Америки, іншими розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Зокрема, Європейський зелений курс демонструє чіткий взаємозв'язок між зеленою трансформацією, зеленими інвестиціями та створенням нових робочих місць. Лише у будівельному секторі ЄС очікується створення до 2030 року додаткових 160 000 зелених робочих місць.

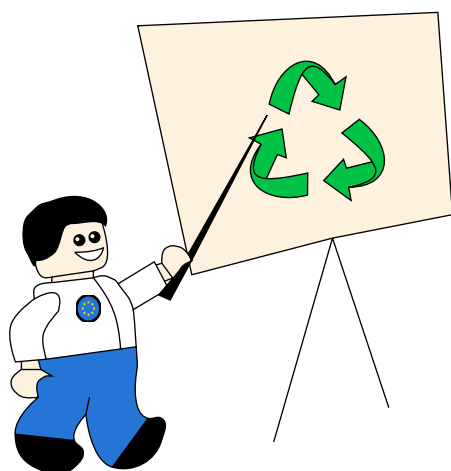
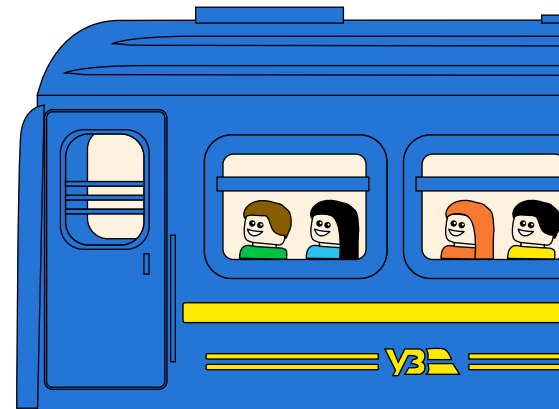

За останнє десятиліття зайнятість у секторі екологічних товарів і послуг зростала швидше, ніж загальний рівень зайнятості в ЄС

Вона зросла з 2,1% від загальної зайнятості у 2010 році до 2,5% у 2020 році, а кількість штатних працівників у цьому секторі досягла 5,1 мільйона. Головним чином це стало результатом створення робочих місць, пов'язаних з відновлюваною енергетикою, енергоефективністю та управлінням відходами

Одним із важливих завдань повоєнної відбудови та відновлення України буде питання – як повернути людей. Людський капітал є основним чинником розвитку міст і держави.

Одним з серйозних аргументів для повернення людей буде можливість працевлаштування, включно із забезпеченням гідної оплати за працю. Відбудова України на принципах «краще ніж було» та «зеленіше ніж було» дає можливість не лише відновлення зруйнованої інфраструктури, житла, промисловості, а й шанс на системне переосмислення та перетворення України. Підтримка зеленого повоєнного відновлення та розвитку країни може бути тісно пов'язана із створенням нових робочих місць – зелених за своїм змістом та наповненням.

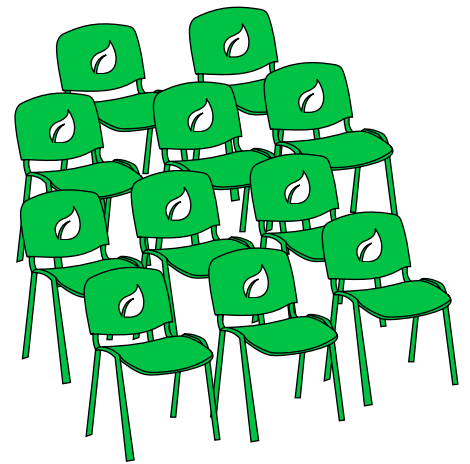

Важливою у цьому контексті є підтримка зеленої відбудови міжнародними партнерами, зокрема Європейським Союзом.

У проєкті Регламенту про створення фінансового інструменту для України (Ukraine Facility), серед іншого, зазначається, що інструмент сприятиме створенню робочих місць, а також надаватиме «можливості для інвестицій у навички, в тому числі через професійно-технічну освіту та навчання з метою підготовки робочої сили до цифрового та зеленого переходу».

Сьогодні у світі не існує загальноприйнятого визначення поняття «зелених робочих місць».

Деякі держави та міжнародні організації напрацювали власне розуміння «зелених робочих місць» та механізми їх обліку й обрахунку. Існує два підходи до визначення змісту «зелених робочих місць» – на основі результату та на основі процесу. Перший визначає зелені робочі місця залежно від того, в якому секторі чи галузі вони створені, другий – залежно від професії, завдань та навичок працівника. На практиці обидва підходи можуть доповнювати один одного. За визначенням Міжнародної організації праці «гідна праця» є невід’ємним компонентом поняття зелених робочих місць.

Повоєнне відновлення України може створити понад 4,2 млн робочих місць за умови забезпечення зелених засад відновлення лише у п’яти секторах:

■ транспорт, ■ енергетика, ■ охорона здоров’я, ■ освіта та ■ водопостачання.

Діаграма 1. Створення робочих місць в процесі повоєнної відбудови та відновлення України

Найбільший потенціал у створенні додаткових робочих місць мають такі сектори, як енергетика, транспорт та водопостачання. Лише ці три сектори можуть забезпечити до 1,2 млн додаткових робочих місць. В цілому, зелене повоєнне відновлення України може повністю компенсувати усі знищені робочі місця в Україні, яких близько 4,8 млн.

Джерело: власні розрахунки.

На перших етапах, однією з концепцій зелених робочих місць, яка може бути застосована в Україні, може бути європейська.

Її практична реалізація, у свою чергу, залежить від запровадження в Україні статистичних досліджень у так званому секторі екологічних товарів та послуг (EGSS) у відповідності до практик ЄС. У майбутньому, європейська модель має бути доповнена елементами, які дозволяють повноцінне розуміння ринку зелених робочих місць в Україні, зокрема включення робочих місць на основі процесу (навичок, посад тощо). Окрім того, державна політика повинна враховувати потребу в забезпеченні гідної праці у цій сфері, гендерної рівності.

